

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Telefonszáma: 77666

Érkezett: 2012 JÚN 15.

2012. évi ... törvény

a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény módosításáról

1. §

A tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Tpr.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § E törvény rendelkezéseit kell alkalmazni Magyarország területén – az általános iskolában, gimnáziumban, szakközépiskolában, szakmunkásképző iskolában, szakiskolában, alapfokú művészeti iskolában, gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, továbbá a kiegészítő nemzetiségi oktatást végző iskolában – alkalmazott tankönyv az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázata útján történő vagy egyéb jóváhagyására, kiválasztására, továbbá az e feladatok végrehajtásában közreműködőkre, a tankönyv kiadását és forgalmazását végző természetes és jogi személyekre, valamint ezek jogi személyiség nélküli társaságaira (a továbbiakban: tankönyvkiadók, tankönyvforgalmazók), továbbá a tankönyvkiadók és tankönyvforgalmazók e törvény alapján létrehozott köztestületére.”

2. §

A Tpr. 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) Tankönyvként az a nyomtatott formában megjelent vagy elektronikus adathordozón rögzített könyv hozható forgalomba, amelyet miniszteri rendeletben meghatározott eljárás keretében

- a) tankönyvvé nyilvánítottak továbbá felvettek a hivatalos tankönyvjegyzékbe vagy
- b) az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárás keretében meghatározott évfolyam, műveltségi terület, tantárgy vonatkozásában kiválasztott és ennek alapján a hivatalos tankönyvjegyzékbe történő felvételéről döntött.

(2) A tankönyv borítóján vagy a belső címlapon, jól látható módon fel kell tüntetni a tankönyvvé nyilvánítás tényét, a jogerős határozat számát, időpontját. A digitális tananyag jóváhagyására, valamint a nevelési-oktatási program részeként jóváhagyott információhordozók és feladathordozók tankönyvvé nyilvánítására a könyv tankönyvvé nyilvánítására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) A könyv tankönyvvé nyilvánítását

- a) a szerző,

b) a kiadó,

c) közismereti tankönyv esetén az oktatásért felelős miniszter,

d) kispéldányszámú szakképzési tankönyv esetén a szakképesítésért felelős miniszter
kérheti.

(4) A tankönyvvé nyilvánítási eljárás – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – kiterjed a tankönyv gyakorlati bevéálásának vizsgálatára a taníthatóság és tanulhatóság szempontjából (a továbbiakban: a tankönyv bevéálásának vizsgálata).

(5) Nem tagadható meg a könyv tankönyvvé nyilvánítása, ha megfelel az e §-ban és miniszteri rendeletben meghatározott feltételeknek.

(6) A könyv tankönyvvé nyilvánításáról és a tankönyvvé nyilvánítás megszüntetéséről – a (7)-(8) bekezdésben meghatározott kivétellel – az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörében eljáró, kormányrendeletben kijelölt központi hivatala (a továbbiakban: hivatal) dönt.

(7) Ha a közismereti tankönyv megírása, elkészítése az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárása keretében történt, akkor a tankönyvvé nyilvánítási eljárást nem kell lefolytatni, hanem a pályázati eljárás során kell meggyőződni a tankönyv taníthatósági és tanulhatósági szempontoknak való megfelelésről.

(8) A szakképzés szakmai tankönyveit a szakképesítésért felelős miniszter nyilvánítja tankönyvvé, illetve dönt a tankönyvvé nyilvánítás megszüntetéséről. A szakképesítésért felelős miniszter ezt a jogát az általa felügyelt államigazgatási szervre, illetve az oktatásért felelős miniszterrel kötött megállapodással a hivatalra átruházhatja. Az eljárásban – ideértve az oktatásért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai tankönyveinek jóváhagyását is, miniszteri rendeletben meghatározottak szerint – közreműködik a Szakképzési Tankönyv és Taneszköz Tanács.

(9) A hivatal elutasítja azt a tankönyvvé nyilvánítási kérelmet, amelyet olyan könyvvel kapcsolatban nyújtottak be, amely részt vett az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárásában és a miniszter azt nem támogatta.”

3. §

(1) A Tpr. 3. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az oktatásért felelős miniszter a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján az iskolában folyó nevelés-oktatás tankönyvekkel való ellátásának támogatása céljából nyilvános pályázati eljárást szervezhet közismereti tankönyvek megírására, elkészítésére.”

(2) A Tpr. 3. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A (2) bekezdés, a (3) bekezdés b) pontjának és az (5) bekezdés b) pontjának alkalmazásában kis példányszámú az a tankönyv, amelyet kevesebb, mint ezer példányban kell egy tanítási évben iskolai tankönyvellátás keretei között forgalmazni.”

4. §

A Tpr. 4. §-a a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) A hivatal elkészíti a tankönyvek hivatalos jegyzékét és közzéteszi azt az oktatásért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján, továbbá gondoskodik a jegyzék folyamatos felülvizsgálatáról és frissítéséről. A tankönyvek hivatalos jegyzékébe fel kell venni a tankönyvvé nyilvánított digitális tananyagot és a nevelési-oktatási program részét alkotó, tankönyvvé nyilvánított információhordozót, feladathordozót.

(2) Nem tagadható meg a tankönyvjegyzékre történő felvétele annak a könyvnek, amelyik megfelel az e törvényben és a miniszteri rendeletben foglaltaknak.

(3) Azt a tankönyvet, amelyet adott évfolyamra, műveltségi területre, tantárgyra az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárás során választott ki, a hivatal a miniszter döntése alapján felveszi a tankönyvek hivatalos jegyzékére.

(4) A tankönyvjegyzékre kerülés feltétele, hogy a kiadó vállalja

a) a tankönyv elektronikus úton történő átadását a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége részére (a továbbiakban: Szövetség), a Szövetség megkeresésére, az e törvényben meghatározott feltételek szerint,

b) a tankönyvnek az oktatásért felelős miniszter által meghatározott összeghatáron belüli fogyasztói áron történő értékesítését az iskolai tankönyvellátás keretében.

(5) Az oktatásért felelős miniszter – a Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete véleményének kikérésével – meghatározza azt az összeghatárt, amelynél magasabb fogyasztói ár (a továbbiakban: árkorlát) alkalmazása esetén a tankönyv nem kerülhet fel a tankönyvjegyzékre. A szakképzés szakmai tantárgyainak tankönyvei tekintetében az oktatásért felelős miniszter az árkorlátot a szakképesítésért felelős miniszter egyetértésével határozza meg. Az árkorlát meghatározásakor a tankönyv-előállítás és -forgalmazás tényleges és várható költségeit, így különösen a tankönyv terjedelmét, kivitelezését, várható példányszámát kell mérlegelni. Az oktatásért felelős miniszter több összeghatárt is meghatározhat.

(6) A tankönyvek országos megrendelése, beszerzése és az iskoláknak történő eljuttatásának megszervezése, valamint a tankönyvek vételárának iskoláktól való beszedése (a továbbiakban: tankönyvellátás) állami közérdekű feladat, amelyet az állam a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságon (a továbbiakban: Könyvtárellátó) keresztül lát el. A Könyvtárellátó biztosítja, hogy a tanuló legfeljebb a jegyzékben feltüntetett legmagasabb fogyasztói áron (a továbbiakban: iskolai terjesztési áron) jusson hozzá a tankönyvhöz. Az iskola biztosítja, hogy a tanuló az iskolai tankönyvellátás keretében jusson hozzá a tankönyvhöz, a 8/A. §-ban foglaltak szerint. Az iskolai terjesztési ár tartalmazza az általános forgalmi adó összegét is.

(7) El kell utasítani a tankönyvjegyzékre történő felvételre benyújtott kérelmet, ha a kiadó

a) az iskolai terjesztési árat az előző évi iskolai terjesztési árhoz képest aránytalanul meg kívánja növelni,

b) nem vállalja a (4) bekezdésben meghatározott kötelezettséget.

c) adott könyvét, amellyel az oktatásért felelős miniszter a nyilvános pályázati eljárásban részt vett, de a miniszter nem választotta ki.

(8) A tankönyvet törölni kell a tankönyvjegyzékről, ha utóbb bebizonyosodik, hogy

a) a tankönyvjegyzékre kerülés iránti kérelmet el kellett volna utasítani, vagy

b) a kiadó utóbb nem tesz eleget a tankönyvvé nyilvánítás valamely feltételének vagy

c) az oktatásért felelős miniszter által szervezett nyilvános pályázati eljárás során vállalt bármely feltételének.

(9) A tankönyvjegyzékre történő felvételtől, illetve a tankönyvjegyzékről történő törlésről – a (3) és (10) bekezdésben meghatározott kivétellel – a hivatal dönt.

(10) A szakképzés szakmai tankönyveinek a tankönyvjegyzékre történő felvételéről a szakképesítésért felelős miniszter dönt. A szakképesítésért felelős miniszter az általa jóváhagyott, illetőleg a jegyzékről törölt tankönyvek jegyzékét megküldi a hivatalnak, amely gondoskodik a tankönyvek jegyzékre vételéről, illetve törléséről.”

5. §

(1) A Tpr. 8. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Amennyiben a tankönyvek hivatalos jegyzékén a 4. § (3) bekezdés szerint tankönyvek szerepelnek, az iskola a tankönyvrendelés során az iskolai helyi tanterv adott tantárgyához ezek közül választ.”

(2) A Tpr. 8. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy – az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzügyi támogatás útján – a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

a) tartósan beteg,

b) a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

c) három- vagy többgyermekes családban él,

d) nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult,

e) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (normatív kedvezmények). A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.”

6. §

A Tpr. 28. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„28. § (1) E törvény alkalmazásában

a) az ár aránytalan növelése, ha a változatlan tartalommal és formában értékesített tankönyv előző tanítási évben alkalmazott árának emelkedése, változatlan közgazdasági feltételek mellett eléri a – Központi Statisztikai Hivatal által az előző naptári évre közzétett – ipari termelői árindex száz százalékát,

b) jogszabálysértő az az intézkedés, mulasztás, illetve döntés, amely jogszabályba ütközik,

c) a pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók körébe tartozó tanulóként kell kezelni azt a tanulót is, akit a szakértői és rehabilitációs bizottság 2007. január 1-jétől a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű tanulónak nyilvánított,

d) tankönyv az a könyv, amelyet jogszabályban meghatározottak szerint tankönyvvé nyilvánítottak, tankönyvvé nyilvánítható a szótár, a szöveggyűjtemény, az atlasz, a kislexikon,

e) tankönyvkiadói tevékenység a tankönyv előállítása,

f) tartós használatra készült tankönyv az a tankönyv, amely tartalma és kivitele alapján alkalmas arra, hogy a tanulók több tanévben használják, feltéve, hogy a kiadó a tankönyvvé nyilvánítási eljárásban vállalja – atlasz esetén legalább három évre, tankönyv, szöveggyűjtemény, szótár, kislexikon esetén legalább öt évre – a tankönyv változatlan kiadását.”

7. §

A Tpr.

- a) 8. § (1) bekezdésben a „közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 19. § (1) bekezdés c) pontjának és (2) bekezdésének” szövegrész helyébe a „nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.) 63. § (1) bekezdés c) pontjának” szöveg,
- b) 8. § (5) bekezdés b) pontjában „a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 29. pontjában” szövegrész helyébe „az Nkt. 4. § 23. pontjában” szöveg,
- c) 8. § (9) bekezdésében „a közoktatásról szóló törvény 81. § (1) bekezdésének d) pontja” szövegrész helyébe „az Nkt. 31. § (2) bekezdés c) pontja” szöveg,
- d) 8. § (12) bekezdésében a „közoktatás” szövegrész helyébe a „köznevelés” szöveg,
- e) 28. § (1) bekezdés d) pontjában a „tankönyvvé nyilvánítottak” szövegrész helyébe a „tankönyvvé nyilvánítottak, továbbá az, amelyet az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázat keretében kiválasztott,” szöveg

lép.

8. §

Nem lép hatályba a Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény 14. § (1) és (7) bekezdése.

9. §

- (1) Ez a törvény a – (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2012. szeptember 1-jén lép hatályba.
- (2) A 4. § 2012. október 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

Az elmúlt évek tapasztalatai, a tankönyvellátásban tapasztalható problémák alapján időszerűvé vált a 2001 óta érvényben lévő, ám azóta többször módosított, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Tankönyvtörvény) átalakítása. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: köznevelési törvény) elfogadásával megteremtődtek a tankönyvellátási rendszer megváltoztatásának a feltételei is.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Oktatásért Felelős Államtitkárságának szakmai koncepciója alapján 2012-ben átalakul a tartalmi-tantervi szabályozás. Ezt követően meg kell teremteni a köznevelési törvényhez és az új Nemzeti alaptantervhez kapcsolódó új kerettantervek alapján az új tankönyvek, tartós tankönyvek kifejlesztésének, kiadásának lehetőségét. Az ingyenes használatra átadott tartós tankönyvek jelentősen enyhíthetik a gyermeket nevelő családok terheit. A térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott tanulók számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani.

2013. szeptember elsején az iskolák első, ötödik és kilencedik évfolyamán, majd tanévenként felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új kerettantervi szabályozást követően új tankönyvek kifejlesztésére kell, hogy sor kerüljön. Ezt az oktatásért felelős miniszter oly módon ösztönözheti, hogy a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján az iskolában folyó nevelés-oktatás tankönyvekkel való ellátásának támogatása céljából nyilvános pályázati eljárást hirdethet közismereti tankönyvek megírására, elkészítésére.

Az oktatásért felelős miniszter határozottabb szakmai ellenőrző szerepe, felelősségvállalása, erőteljesebb támogató tevékenysége a tankönyvellátásban nem példa nélküli. Az 1990-es évektől egészen 2003-ig a könyvek tankönyvvé nyilvánításáról és a tankönyvvé nyilvánítás megszüntetéséről az oktatásért felelős minisztériumon belüli hivatal javaslatai alapján döntött a miniszter.

A törvénymódosítás megteremti a feltételét annak, hogy a tankönyvvé nyilvánítás „hagyományos” eljárásrendje, folyamata és az elmúlt években a kis példányszámú tankönyvek pályázati úton történő fejlesztése mellett az tankönyvtörvény alapján az oktatásért felelős miniszter meghirdethessen olyan pályázati eljárást a közismereti tankönyvek vonatkozásában, amely során a pályázatra benyújtásra kerülő könyvek esetén megvizsgálja a könyv adott iskolai évfolyamra, tantárgyra történő alkalmazásának a lehetőségét. A kiválasztott tankönyv(ek) esetén közvetlenül dönt a tankönyvjegyzékre történő felvételről. A módosítással az állam felelősségvállalása és a kormányzat aktív szerepvállalása erősödik a tankönyvellátás rendszerében, garantálhatja, hogy az új kerettantervekhez garantáltan magas minőségű tankönyvek álljanak rendelkezésre 2013. szeptember elsejére.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás összhangba hozza a köznevelési törvény 2012. szeptember 1-el hatályba lépő fogalomhasználatát a Tankönyvtörvénnyel, továbbá a korábbi tankönyvellátási rendszerhez képest új elemként jelenik meg, hogy az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárás megszervezésének lehetőségét kapja meg és ennek révén közvetlenül is részt vesz a tankönyvek fejlesztésének ösztönzésében, a kiválasztott könyvek tankönyvvé nyilvánításában.

2. §

A tankönyvjóváhagyás és a tankönyvjegyzékre vétel jelenleg miniszteri rendeletben meghatározott eljárás keretében történt. E módosítás alapján beépítésre kerülő kiegészítés lehetőséget biztosít arra, hogy az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárás keretében meghatározott évfolyam, műveltségi terület, tantárgy vonatkozásában válasszon ki tankönyveket, és közvetlenül döntsön a hivatalos tankönyvjegyzékbe történő felvételéről. A könyv tankönyvvé nyilvánítását már nem csak a szerző és a kiadó kérheti, hanem a nyilvános pályázati eljárás keretében kiválasztott közismereti tankönyv esetén az oktatásért felelős miniszter, kispéldányszámú szakképzési tankönyv esetén a szakképesítésért felelős miniszter is dönt erről. A módosítás nyomán azon tankönyvek esetében, amelyeknek elkészítése az oktatásért felelős miniszter nyilvános pályázati eljárása keretében történik meg, nem lesz szükség tankönyvvé nyilvánítási eljárásra, hiszen a pályázati eljárás önmagában lehetőséget biztosít arra, hogy alapos vizsgálatnak vessék alá a könyvet, tehát fölöslegessé válik a hivatali eljárása. Mindez gyorsabbá, hatékonyabbá és egyszerűbbé teszi mindezeket a folyamatokat. A javaslat kizárja annak a lehetőségét is a jövőben, hogy egy kiadó olyan könyve, amely a miniszter nyilvános pályázatán nem kapott támogatást, a „hagyományos” tankönyvvé nyilvánítási eljárás során tankönyvvé nyilvánításra kerüljön, mert a hivatal ilyen esetben elutasítja majd a kérelmet.

3. §

Az oktatásért felelős miniszter korábban csak a kispéldányszámú tankönyvek tekintetében támogatta a tankönyv fejlesztést és ellátást közvetlenül, a módosítás nyomán a közismereti tankönyvek esetében is lehetősége lesz arra, hogy nyilvános pályázatban ösztönözze a tankönyvek fejlesztését nevelési-oktatási intézmények tankönyvekkel való ellátását.

4. §

A tankönyvek hivatalos jegyzékét az Oktatási Hivatal készíti el és teszi közzé. A miniszter által nyilvános pályázatban kiválasztott könyvek esetében közvetlenül a miniszter döntése alapján kerülnek a könyvek a jegyzékre a hivatal közreműködésével. A tankönyvjegyzékre

történő felvétel során olyan könyvek nem kerülhetnek a jegyzékre, amelyek részt vettek a pályázatban, de a miniszter nem választotta ki.

5-6. §

Indokolt megteremteni az állami garanciáit annak, hogy a Nemzeti alaptanterv és a kerettantervek alapján az oktatásért felelős nyílt pályázati eljárásában kiválasztott tankönyvek bizonyosan bekerüljenek az iskolák tankönyvrendelésébe. A módosítás ennek teremti meg a jogszabályi kereteit. Amennyiben a tankönyvek hivatalos jegyzékén lesz a jövőben olyan tankönyv, amelyet a miniszter nyilvános pályázati eljárás során támogat, a jegyzékre kerül, az iskolák a tankönyvrendelés során már csak ezek közül választhatnak az adott tantárgyaik tanításához. Amennyiben valamely tantárgyhoz tankönyvfejlesztésre nem került kiírásra ilyen pályázat, abban az esetben a tankönyvek fejlesztése, jegyzékre kerülése a „hagyományos” úton folyik, vagyis a kiadó a hivatal jóváhagyását követően az árkorlátra figyelemmel kérheti a jegyzékre kerülést és az iskolák ezen tankönyvek közül viszont szabadon választhatnak. Ebben a paragrafusban kerül rendezésre az is, hogy a köznevelési törvényben változott a sajátos nevelési igényű tanulók fogalmi lehatárolása, az értelmező rendelkezés is, ezért van szükség a normatív kedvezmények esetében ezen jogosultsághoz tartozó fogalmak rendezésére.

7. §

A köznevelési törvénnyel való koherencia megteremtése érdekében van szükség a módosításra.

8. §

Tekintettel arra, hogy a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény bizonyos §-ait, amelyeket jelen törvényjavaslat módosít, a Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvény is módosítja, ez utóbbi, egyébként jelen törvényjavaslatnál későbbi időpontban hatályba lépő rendelkezések hatályba nem lépéséről kell rendelkezni. A szóban forgó a 2011. évi CLXVI. törvény által bevezetett változásokat jelen törvényjavaslat egy az egyben átveszi, tehát érdemi változás e tekintetben nincs.

9. §

Rendelkezik a hatálybalépéséről.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

képviselői önálló indítvány

Kövér László úrnak,

az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr !

Mellékelten – Magyarország Alaptörvénye 6. cikk (1) bekezdése alapján – benyújtjuk „a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény módosításáról” szóló törvényjavaslatot.

A javaslat indoklását csatoljuk.

Budapest, 2012. június 15.

Dr. Hoppál Péter

Michl József